

MAKSU- JA TOLLIAMET

Elektriaktsiis

(seisuga: 01.06.2021)

Tähelepanu! Infomaterjal ei asenda õigusaktides sätestatud ning selles antakse vaid lühiülevaade elektrienergia aktsiisiga maksustamise korraldusest. Soovitame lisaks infomaterjalile tutvuda ka valdkonda reguleerivate õigusaktidega.

Aktsiisisoodustust elektrointensiivsele ettevõtjale tutvustatakse eraldi infomaterjalis.

Sisukord

1. Aktsiisiga maksustatav elektrienergia	3
2. Tegevusload ja saatedokumendid	3
3. Aktsiisiga maksustamine.....	3
4. Aktsiisivabastus ja aktsiisi tagastamine.....	5
5. Mõõtmine.....	6

1. Aktsiisiga maksustatav elektrienergia

Elektrienergia aktsiisiga maksustamise kord on kehtestatud [alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadusega](#) (edaspidi: ATKEAS).

Elektrienergia muutub aktsiisiga maksustatavaks alates selle tarbimiseks kasutusele võtmisel või tarbijale edastamisel. Aktsiisiga ei maksustata põhi- ja jaotusvõrkude vahel edastatavat elektrienergiat ega võrgukadusid.

Aktsiisisoodustust elektrointensiivsele ettevõtjale tutvustatakse eraldi infomaterjalis.

Vaata lisaks:

- [Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadus](#) (ATKEAS)
- Kütuse- ja elektriaktsiisialased infomaterjalid Maksu- ja Tolliameti veebilehel

2. Tegevusload ja saatedokumendid

Elektrienergia käitlemiseks (nt edastamine jaotusvõrgus või jaotusvõrkude vahel) ja tootmiseks ei ole vajalik omada aktsiisialaseid lube.

Elektrienergia soetamiseks ja tarbimiseks kas aktsiisist vabastatud otstarbel või soodusaktsiisimääraga maksustataval otstarbel (s.o elektrointensiivsed ettevõtjad), on nõutav energia aktsiisivabastuse loa olemasolu.

Elektrienergia käitlemisel aktsiisikauba saatedokumente ei vormistata.

Vaata lisaks:

- Infomaterjal: Energia aktsiisivabastuse luba

3. Aktsiisiga maksustamine

Elektrienergialt tekkiv aktsiisimaksukohustus tuleb deklareerida ja tasuda selleks kohustatud isikutel: elektrienergia võrguettevõtjal, omatoodetud elektrienergia tarbijal ja otseliini kaudu edastatud elektrienergia tarbijal.

Elektrienergia võrguettevõtjal tekib aktsiisimaksukohustus:

- elektrienergia edastamisel tarbijale, kes ei ole võrguettevõtja
- elektrienergia ise kasutusele võtmisel tarbimiseks.

Võrguettevõtjal tekib aktsiisimaksukohustus elektrienergia tegelikul võrgust väljastamisel, mitte elektrienergia müügi või sellelt hiljem arve esitamise hetkel. Elektrienergia väljastamisel jaotusvõrgust tarbijale, kellel on mitu liitumispunkti ja kes on lisaks samaaegselt ka aktsiisivabastuse loa omanikuks, maksustatakse elektrienergia aktsiisiga vastavalt selle tarbimise eesmärgile liitumispunkti.

Elektrienergia edastamisel aktsiisivabalt või soodusaktsiisimääraga maksustatutult peab võrguettevõtja kontrollima tarbijal kehtiva energia aktsiisivabastuse loa olemasolu. Energia aktsiisivabastuse loa omanik peab võrguettevõtjale teatama loa numbri ning esitama hiljemalt iga kuu 5. päevaks andmed eelmise kalendrikuu kestel aktsiisivabalt soetatud ja kasutatud elektrienergia koguste kohta.

Omatoodetud elektrienergia tarbijal tekib aktsiisimaksukohustus:

- elektrienergia tarbimiseks kasutusele võtmisel,
- elektrienergia edastamist tarbijale, kes ei ole võrguettevõtja.

Elektrienergia tootjaks loetakse isikut, kes:

- toodab elektrienergiat selliste tootmiseseadmetega, mis on ühendatud elektrisüsteemiga (olenemata kasutatavate seadmete netovõimsusest),
- toodab elektrienergiat tootmiseseadmetega, mille netovõimsus kokku ületab 100 kW (olenemata sellest, kas seadmed ise on elektrisüsteemiga ühendatud või mitte).

NB! Soojuse ja elektrienergia koostootjal tekib lisaks toodetud elektrienergiale aktsiisimaksukohustus ka soojuse tootmiseks kasutatud maagaasilt (vt maagaasi aktsiisiga maksustamist tutvustavat infomaterjali).

Kodutarbija või **korteriühistu** kuni 100 kW summaarse netovõimsusega ja elektrisüsteemiga ühendatud seadmetega toodetud elektrienergiat ei maksustata aktsiisiga selle tarbimisel ega ka toodetud elektrienergia edastamisel teisele kodutarbijale, korteriühistule või võrguettevõtjale.

Otseliini kaudu edastatud elektrienergia tarbijal tekib aktsiisimaksukohustus:

- elektrienergia tarbimiseks kasutusele võtmisel.

Maksustamisperioodiks on kalendrikuu, mille kestel tekkinud aktsiisimaksukohustus tuleb summeerituna **deklareerida ja tasuda** hiljemalt järgmise kuu 20. päevaks. Tekkinud aktsiisimaksukohustus deklareeritakse energiatoote aktsiisideklaratsiooniga (tabelid E1-E3).

Vaata lisaks:

- Aktsiisiga maksustamise korraldus (ATKEAS § 22, § 24, § 25, § 28)

4. Aktsiisivabastus ja aktsiisi tagastamine

Aktsiisist vabastatakse elektrienergia tarbimine teatud isikute poolt või teatud spetsiifilisel otstarbel, näiteks:

- elektrienergia tootmiseks ja tootmise suutlikkuse säilitamiseks (NB! Aktsiisist vabastatakse ka muud elektrienergia tootmiseks kasutatavad kütused),
- mineraloogilistes protsessides (nt klaasi ja klaastoodete tootmine, keraamiliste kivide ja plaatide tootmine jne),
- keemilise reduktsiooni jaoks, elektrolüütilistes ja metallurgilistes protsessides.

Aktsiisist vabastatakse ainult see osa elektrienergiast, mille tarbimine on otseselt seotud aktsiisist vabastatud protsessi läbiviimisega ning ülejäänud osa (nt büroohoone ja laohoone valgustus) maksustatakse aktsiisiga.

Aktsiisist vabastatud elektrienergia soetamiseks ja tarbimiseks on nõutav energia aktsiisivabastuse loa olemasolu.

Kodutarbija või **korteriühistu** kuni 100 kW summaarse netovõimsusega ja elektrisüsteemiga ühendatud seadmetega toodetud elektrienergiat ei maksustata aktsiisiga selle tarbimisel ega ka toodetud elektrienergia edastamisel teisele kodutarbijale, korteriühistule või võrguettevõtjale.

Aktsiis tagastatakse välisriigi diplomaatilise esindusele või NATO (v.a Eesti) relvajõududele nende tarbeks soetatud aktsiisiga maksustatud elektrienergialt (näiteks saatkonnale või sõjaväeosale võrguettevõtja edastatud elektrienergia). Aktsiisi tagastamiseks esitatakse taotlus kas Välisministeeriumile (välisriigi diplomaatilise esinduse puhul) või Kaitseministeeriumile (NATO relvajõudude puhul) kinnitamiseks koos lisaks nõutavate dokumentidega. Aktsiisi tagastamist on võimalik taotleda kuni 90 päeva jooksul alates elektrienergia soetamisest.

Vaata lisaks:

- Aktsiisivabastuste loetelu (ATKEAS § 27)
- Energia aktsiisivabastuse luba (ATKEAS § 69²–69⁹)
- Aktsiisi tagastamise kord (ATKEAS § 45² ja § 45³)
- Infomaterjal: Energia aktsiisivabastuse luba
- Infomaterjal: Elektriaktsiisi soodustus elektroiintensiivsele ettevõttele

5. Mõõtmine

Võrguettevõtja, omatoodetud elektrienergia tarbija ja otseliini kaudu edastatud elektrienergia tarbija peavad mõõtma nii enda tarbitava kui ka teistele isikutele edastatud elektrienergia kogust ning dokumenteerima mõõtmise tulemused ja pidama nende üle arvestust.

Energia aktsiisivabastuse loa omanik peab mõõtma aktsiisivabalt soetatud ja kasutatud elektrienergia kogust, dokumenteerima mõõtmise tulemused ja pidama nende üle arvestust.

Mõõtmistulemusi ja arvestust peetakse ühikutes, mille alusel toimub ka aktsiisiga maksustamine.

Mõõtetulemuste jälgitavus ei pea olema tõendatud, ent mõõtmine peab olema tehtud asjakohase mõõteprotseduuri kohaselt. Kasutatavad mõõtevahendid peavad vastama neile kehtestatud metrooloogilistele nõuetele ja olema taadeldud või kalibreeritud.

Vaata lisaks:

- Aktsiisikauba mõõtmise korraldus (ATKEAS § 33 – 33²)

Koostas: Peeter-Tanel Orro, aktsiiside talitus